

Konkurentnošću do prilike na globalnom tržištu znanja

Hrvatska mora napraviti radikalne pomake
u cijeloj vertikali sustava obrazovanja brže,
učinkovitije i kvalitetnije od drugih

Piše: Ksenija Puškarić

Hrvatska jedinstveno nema šansu na globalnome tržištu znanja i novih tehnologija ako ne napravi radikalne pomake u cijeloj vertikali sustava obrazovanja, i to brže, učinkovitije i kvalitetnije od drugih, naglasio je Dragan Primorac, bivši ministar znanosti, obrazovanja i športa, na predavanju u sklopu 90. obljetnice Ekonomskog fakulteta.

“Zbog toga smo prije šest godina postavili cilj Hrvatsku učiniti najkonkurentnijim obrazovnim sustavom u ovome djelu Europe i tome cilju smo podredi-

li sve. Rekordno povećanje proračuna za resor obrazovanja u razdoblju od 2004. do 2009. od gotovo sedam milijardi kuna i otvaranje 9686 novih radnih mjesta stvorili su preduvjete za primjenu strateških promjena poput uvođenja dvaju stranih jezika u hrvatske osnovne škole, informatizacije svih osnovnih i srednjih škola, gradnju ili dogradnju više od

350 škola i sportskih dvorana, više od 350 tisuća kvadrata prostora na hrvatskim sveučilištima, otvaranje šest novih veleučilišta, jedne visoke škole te Sveučilišta Jurja Dobriće u Puli, zapošljavanje oko 2500 znanstvenih novaka, povratak stotinjak hrvatskih znanstvenika iz inozemstva, provedbu državne mature, razvoj strukovnog obrazovanja i sl. Toliko nuž-

ni državni pedagoški standardi za predškolsku, osnovnoškolsku i srednjoškolsku razinu, doneseni su 2008. nakon više od 20 godina čekanja, a njima su postavljeni čvrsti temelji za daljnji razvoj obrazovanja kako bi djeca i učenici na svim razina-

ma i u svim dijelovima Republike Hrvatske imali jednake odgojno-obrazovne uvjete. Takvim dugoročnim potezima trasiran je smjer razvoja odgojno-obrazovnog sustava u RH i bez obzira na političke promjene trebao bi ostati stabilan”, poručio je Primorac studentima Ekonomskog fakulteta.

RAST BROJA STUDENATA

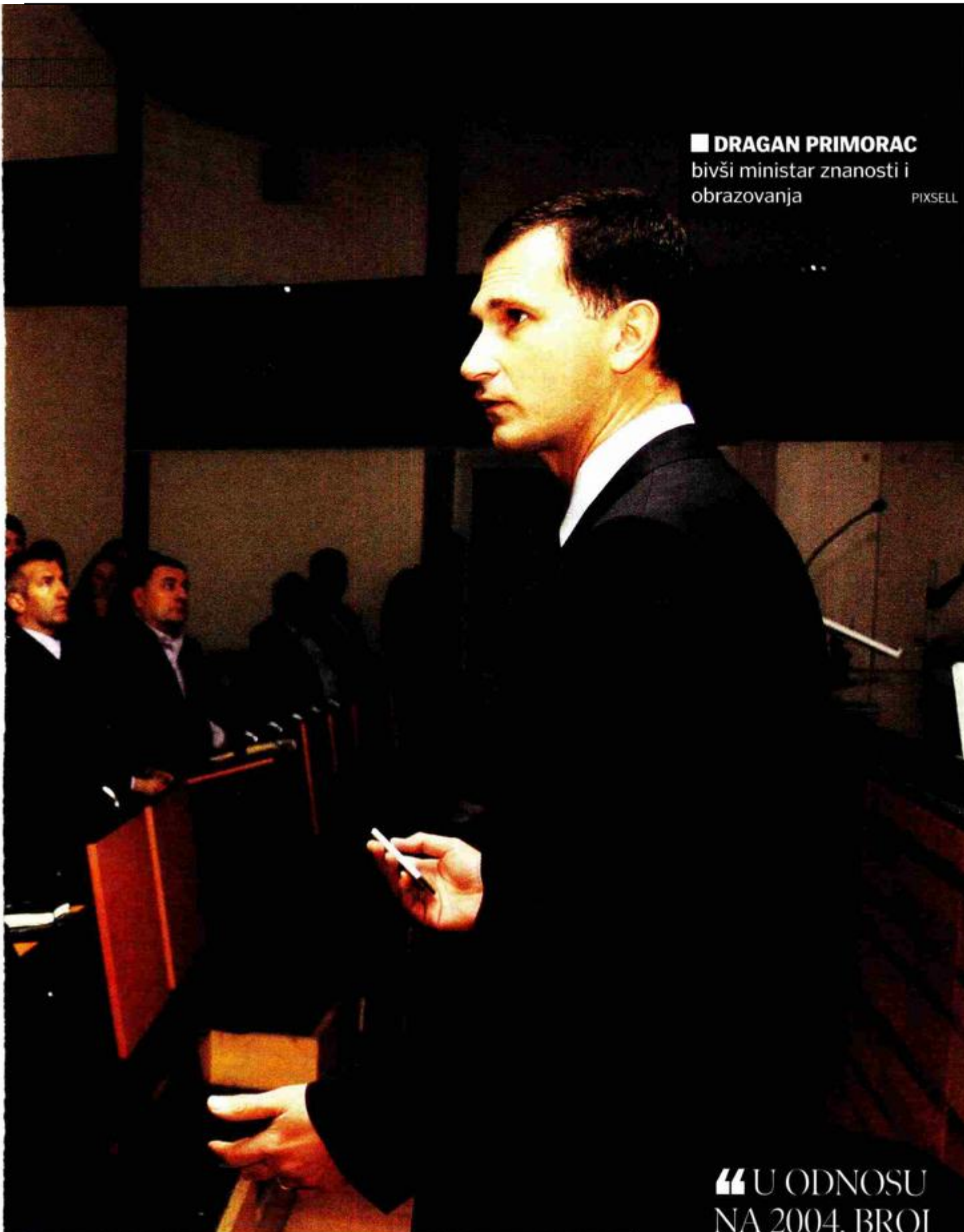
Obrazovanje za život ne počinje na fakultetu, već od najranije dobi, u vrtiću, rekao je Primorac, te dodao da se u njegovu mandatu ipak puno toga učinilo za razvoj visokog obrazovanja.

“Broj studenata na hrvatskim visokim učilištima posljednjih šest godina povećan je za 45.000. Povećali smo i ulaganja u visoko

OBRAZOVANJE ZA
ŽIVOT NE POČINJE
NA FAKULTETU,
VEĆ OD NAJRANIJE
DOBI, ODNOSNO U
VRTIĆU

■ **DRAGAN PRIMORAC**
 bivši ministar znanosti i
 obrazovanja

PIXSELL

“U ODNOSU
 NA 2004. BROJ
 DIPLOMIRANIH
 STUDENATA
 POVEĆAO SE VIŠE OD
 20 POSTO”

obrazovanje u istome razdoblju za 63,2 posto, na 1,07 milijardi kuna uz dodatne tri milijarde kuna za gradnju hrvatskih sveučilišta, a sve je to rezultiralo dobrim pokazateljima. Premda smo prema popisu stanovništva u 2001. imali tek sedam posto visokoobrazovanih, prema izvješću Europske komisije Hrvatska je 2006. godine po udjelu visokoobrazovanih bila u rangu s Austrijom, Mađarskom i Poljskom, a ispred Češke, Italije, Malte, Portugala, Rumunjske i Slovačke.

Prema procjeni udjela visokoobrazovanih, u dobi od 25. do 64. godine, temeljenoj na podacima Državnoga zavoda za statistiku, broj visokoobrazovanih u ovoj populaciji za 2008. iznosi 18,5 posto. Sustavno raste i broj stu-

denata i diplomanata, a želja nam je bila i bitno povećati broj studenata na doktorskim studijima. U odnosu na 2004. broj diplomiranih povećao se za više od 20 posto”, rekao je Primorac, izrazivši sumnju da će ti postoci i dalje rasti s obzirom na smanjenje ulaganja za znanost i obrazovanje iz proračuna zbog čega je, kaže, otišao iz Vlade.

Da je napravio dobar posao smatra i Newsweek, koji je nedavno objavio tekst prema kojem se Hrvatska prema kvaliteti obrazovnog sustava našla na 22. mjestu u svijetu, čak ispred SAD-a, Italije, Grčke, Norveške, Portugala, Španjolske, Izraela i brojnih drugih država. “Dobro je da se dogodio Newsweek koji je potvrdio ono što smo radili i činjenicu da

smo na dobrom putu”, rekao je Primorac koji čak tvrdi da smo, u ovom djelu Europe, daleko najbolji i da se jedino Austrija može uspoređivati s nama.

“No isto tako danas znam da ćemo se sa sjetom prisjećati rezultata upravo objavljenih u Newsweeku ako ne nastavimo sa započetim stvaranjem ‘društva znanja’. Na početku mandata, isticao sam da će Hrvatska vrijediti vrlo malo na globalnome tržištu znanja i novih tehnologija ako ne napravi radikalne pomake u cij-

loj vertikalni sustava obrazovanja, i to brže, smjelije, učinkovitije i kvalitetnije od drugih. Neki su se podsmjehivali našoj ambicioznosti, neki su pak naše prve uspjehe, što od zavisti što od nerazumijevanja, dočekali na nož. No prve naznake da se sustav obrazovanja ozbiljno trgnuo bili su vidljivi još 2007. kroz prve rezultate PISA testiranja iz 2006. godine. Tada su rezultati hrvatskih učenika iz prirodoslovne pismenosti bili bolji od učenika iz 31 zemlje sudionice ovoga istraživanja od kojih je 12 zemalja članica OECD-a, a njih 10 članice su EU. To mi je bio prvi, međunarodno priznati znak da možemo”, istaknuo je Primorac.

LIMITIRAJUĆI FAKTOR

Činjenica je da rijetko koja vlada “riskira” s ulaganjem velikog novca u reforme obrazovanja jer reforme uvijek vuku turbulencije i otpore, katkad i štrajkove, a vidljivi rezultati dolaze desetljećima nakon. No odgađanje promjena nužnih za poboljšanje obrazovnog sustava može biti ključan limitirajući faktor za dugoročan razvoj jednoga društva, posebice malih država poput Hrvatske, smatra Primorac.

“Ukidanje nekih europskih standarda poput besplatnih udžbenika, čiji je ionako vlasnik škola, ili besplatnog prijevoza učenika u trenucima ekonomske krize može onemogućiti ključnu postavku za razvoj uspješnog sustava obrazovanja, a to je ujednačen sustav obrazovanja i pružanje jednake šanse za sve. Rezultati istraživanja prikazani u Newsweeku upravo o tome govore i pokazuju da je razlika u stjecanju znanja i vještina u djece koja dolaze iz imućnijih obitelji u odnosu na onu iz siromašnih obitelji tolika da je već desetoj godini života nenadoknadljiva.

Finska je odavno shvatila što znači ujednačen sustav obrazovanja i jednaka šansa za sve te danas ima najkonkurentniji obrazovni sustav na svijetu. Nedvojbeno je i da bez ulaganja u kontinuiranu edukaciju nastavnika, ali i u sustavnu evaluaciju njihovih postignuća napretka u obrazovnom sustavu nema. Iskustva iz SAD-a govore da učenici stječu i do tri puta više znanja od motiviranog nastavnika u odnosu na onoga koji to nije”, ističe Primorac.